

[Arbejdsministeren]

ydre konjunkturer, til at undlade at gøre en indsats selv.

Situationen lige siden 1974 har været præget i den vestlige verden, ja, faktisk i hele den inderationale økonomi, af en meget svag konjunkturudvikling, som ikke har skabt grundlag for den fornødne eksport af danske varer og tjenester. Regeringen har her lagt op til en politik, som – så vidt det er muligt – formindsker det dilemma mellem beskæftigelseshensyn og hensyn til betalingsbalancen, der er indbygget i vores økonomiske liv. Elementerne på denne politik bygger på den erkendelse, at arbejdsløsheden og underskuddet på betalingsbalancen faktisk er udtryk for et og samme problem, nemlig en for lav efterspørgsel efter danske varer. Regeringens understregning af behovet for en fortsat tilbageholdende indkomstudvikling sigter direkte mod en løsning af dette problem gennem en styrkelse af konkurrenceevnen og dermed en forøgelse af eksportafsætningen og en reduktion af importen. En forøget efterspørgsel efter danske varer skabt gennem en forbedring af konkurrencen over for udlandet er således et helt centralt element i regeringens økonomiske politik.

Også med hensyn til betalingsbalancen støder man imidlertid på synspunkter, der ikke tyder på en 100 pct.s forståelse for de faktiske forhold. Således er det blevet fremført, at der ikke er nogen akut krise med hensyn til betalingsbalancen. Nej, men det skulle også meget nødtigt være tilfældet. Den særlige risiko ved fortsat at øge finansieringsbehovet til dækning af store betalingsbalanceunderskud kan måske bedst sammenlignes med at skøjte hen over noget is, man ikke kender tykkelsen på. Ingen ved præcist, hvor længe den kan bære, men falder man først igennem, så er det for sent at vende om. Vi vil da komme i en valutarisk kritesituation – hvad historien kan opvise snesevis af eksempler på – hvor begrænsningerne af vore muligheder for at føre en økonomisk politik vil medføre en endnu mere omfattende arbejdsløshed, end vi er vidne til nu.

Medens en afdæmpet indkomstudvikling ved siden af de direkte virkninger har som effekt at udvide de givne rammer og fremskaffe et større spillerum for den økonomiske politik, vil regeringen fortsætte arbejdet for at sikre en effektiv udnyttelse af de beskæftigelsesmuligheder, der findes, eller som

kan skabes, inden for de ydre rammer, som de internationale konjunkturer og betalingsbalancen indebærer. Her er som bekendt beskæftigelsesplanen frem til 1980 på 10,3 mia kr. et vigtigt element. Siden planens vedtagelse sidste efterår har regeringen nøje fulgt realiseringen, og i en række tilfælde har folkettinget direkte kunnet følge gennemførelsen af de enkelte foranstaltninger.

Det har aldrig, hverken fra den nuværende eller den forrige regerings side, været hævdet, at beskæftigelsesplanen kunne fjerne arbejdsløsheden. Med en beløbsramme på omkring 3½ mia kr. om året i de kommende 2 kalenderår betyder den imidlertid, at arbejdsløsheden bliver klart lavere, end det ellers ville have været tilfældet. I den forbindelse er det væsentligt at understrege, at beskæftigelsesplanen er således udformet, at virkningen på beskæftigelsen er voksende frem til 1979, hvor vi skønner, at den når sit maksimum, altså sin maksimale effekt på beskæftigelsen. Jeg kan f. eks. nævne, at den indsats, som kommunerne har igangsat, fordobles til næste år. Det drejer sig om omkring 500 mill. kr. i år mod knap 1,1 mia kr. til næste år. Det gælder også andre elementer i beskæftigelsesplanen, f. eks. hvis vi tager energiområdet. Også hvis vi tager de særlige arbejdsmarkedsforanstaltninger, gælder det, at indsatsen intensiveres yderligere i 1979.

Hertil kommer, at den forsinkelse omkring planens iværksættelse, som vi har måttet konstatere på langt de fleste områder, efter mit skøn er ved at være indhentet. I april i år var det således kun lykkedes at udnytte mellem 50 og 60 pct. af de tildelte bevillinger, men i dag er det vores indtryk, at vi har en noget nær fuld udnyttelse af beskæftigelsesplanens bevillinger.

I beskæftigelsesplanen indgik som et af hovedelementerne en lang række foranstaltninger til fremme af erhvervsudviklingen med særligt sigte på at styrke de erhverv, der konkurrerer med udlandet, og som selvfølgelig må være ryggraden i en aktiv beskæftigelsespolitik. Regeringen er indstillet på at fortsætte og forstærke den erhvervspolitiske linje, der her er lagt, i et positivt samarbejde med erhvervslivet og med lønmodtagernes organisationer. Det drejer sig her om en lang række foranstaltninger til fremme af eksporten, det drejer sig om produktudvikling, om teknisk rådgivning, om konsulenttjeneste,